

Безумовно, перехід фінансування дорожнього господарства від «залишкового принципу» до середньо- та довгострокового планування ще має свої недоліки, однак, сформовані тенденції яскраво свідчать про перші позитивні результати стратегічного розвитку дорожнього господарства України.

ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЗАХІДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО КЛАСТЕРУ В УКРАЇНІ

*Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент,
Плахтій А.О.*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Потужним драйвером розвитку національної економіки є автомобільна промисловість, яка традиційно характеризується наявністю сильних коопераційних зв'язків із суміжними галузями. Як зазначено у Концепції Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року «виробництво автомобілів забезпечує високий показник доданої вартості (понад 70 відсотків), формує попит на товари і послуги підприємств суміжних галузей (виробництво металопрокату, пластмас, автоскла, автохімії тощо) та стимулює науково-дослідну діяльність. Створення одного робочого місця на підприємствах автомобілебудівної галузі спричиняє створення щонайменше шести робочих місць у суміжних галузях» [1]. Така вагома роль автомобільної промисловості у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни робить цю підгалузь машинобудування пріоритетною сферою національного господарства та об'єктом державного регулювання. Разом з тим, модель ринкової економіки заснована на обмеженому втручанні держави в економічні процеси.

У таких умовах доцільною є реалізація саме гармонізаційного підходу до державного регулювання розвитку автомобілебудування, одним із елементів якого є формування автомобільних кластерів на засадах державно-приватного партнерства. У роботі [2] запропоновано у якості альтернативних кластерних ініціатив у автомобільній промисловості України Центральний автомобільний кластер і Західний автомобільний кластер, у тому числі: оцінено конкурентоспроможність автомобілебудівних підприємств-учасників кластерів; інтегрально оцінено потенційні автомобільні кластери за критеріями «Інтернаціоналізація», «Зайнятість і розвиток навичок», «Інновації та вдосконалення», «Критична маса і середовище / Механізми співпраці» та «Набір інструментів і механізмів»; обґрунтовано доцільність створення Західного автомобільного кластеру у складі корпорації «Богдан» (Луцьке відділення), ПрАТ «Єврокар», ТОВ «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн», ТОВ «Ядзакі Україна», ТОВ «Гроклін-Карпати», ТОВ «Унгвайер», ТОВ «Форшнер Україна», ТОВ «Джентерм Україна», НВП «Точприлад», ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна», ТОВ «ЛЕОНІ Ваерінг Системс», ПрАТ «Концерн-Електрон»,

ТОВ «СП Сферос-Електрон», Індустріальний парк «Соломоново», ТОВ «Науковий парк «Ужгородський національний університет»».

Справедливим буде наголосити на тому, що самі потенційні учасники Західного автомобільного кластеру радо вітають таку перспективу, що, зокрема, зазначалося їх представниками на Українському автомобільному форумі (31 жовтня 2017 року) [3] та II Українському автомобільному форумі (15 листопада 2018 року) [4]. Але цілком зрозуміло, що лише ініціативи власників підприємств, що виробляють автомобілі та комплектувальні вироби, недостатньо для створення Західного автомобільного кластеру. Ключова роль у створенні та забезпеченні успішного функціонування такого кластерного утворення має належати державі.

По-перше, рішення про утворення Західного автомобільного кластеру має бути прийнято Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Відповідно до прийнятого рішення слід розробити строкову державну програму підтримки Західного автомобільного кластеру із зазначенням конкретних заходів у напрямку стимулювання розвитку кластеру та очікуваних результатів функціонування кластерного утворення.

По-друге, велику роль у забезпеченні реалізації кластерних ініціатив у автомобілебудівній підгалузі відведено органам місцевого самоврядування, які мають «на місцях» діагностувати проблеми функціонування автомобільного кластеру та надавати допомогу для їх оперативного вирішення.

По-третє, вважаємо за доцільне ввести до переліку учасників, задіяних у забезпеченні створення, становлення та розвитку Західного автомобільного кластеру, такі організації як Агенції регіонального розвитку у Закарпатській, Волинській і Львівській областях. На Агенції регіонального розвитку відповідно до їх призначення [5] будуть покладені функції щодо: моніторингу діяльності автомобільного кластеру, зокрема, відповідності фактичних результатів функціонування кластерного утворення завданням державної регіональної політики; надання консультацій з приводу провідного зарубіжного досвіду реалізації кластерних ініціатив у автомобільній промисловості; розроблення пропозицій щодо вдосконалення діяльності автомобільного кластеру з огляду на його вплив на соціально-економічний розвиток регіону та досягнення очікуваних значень показників, передбачених державною програмою підтримки Західного автомобільного кластеру.

Література:

1. Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 січня 2014 р. № 25-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/25-2014-p> (дата звернення: 01.10.2019).

2. Шевченко І.Ю. Регулювання розвитку автомобілебудування на засадах гармонізаційного підходу: дис. ... д-р екон. наук: 08.00.03. Київ, 2019. 622 с.

3. Український автомобільний форум. URL: <http://strategy-council.com/uk/events/1> (дата звернення: 01.10.2019).

4. Другий щорічний автомобільний форум. URL: <http://strategy-council.com/uk/events/drugij-soricnij-ukrainskij-avtomobilnij-forum> (дата звернення: 01.10.2019).

5. Про затвердження Типового положення про агенцію регіонального розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. № 258. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248941325> (дата звернення: 01.10.2019).

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Шевченко І.Ю., к.е.н, доцент
Сопельник В.О., Бардаков О.А.*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Основою розвитку національного господарства традиційно виступає підприємництво як «самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку» [1].

Розглядаючи сучасні тенденції перебігу підприємницької діяльності, слід відзначити особливості, що визначають необхідність зрушення концепції її активізації, а саме: посилення тенденцій консьюмерізації та соціальної спрямованості управління на споживача, персонал, власників; поступова відмова від впливу на споживачів і партнерів, прийняття й впровадження врівноваженої двосторонньої моделі комунікацій при побудові взаємин між суб'єктом і об'єктом управління підприємницькою діяльністю, зовнішнім і внутрішнім середовищем підприємства; посилення значущості інтелектуально-інноваційного потенціалу та людського капіталу; формування підприємницької культури; інтернаціоналізація теоретичного, методологічного, методичного та науково-практичного забезпечення підприємницької діяльності та процесу управління нею [2].

Концептуальні засади розвитку вітчизняного підприємництва закріплені в Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 504-р. Метою даної стратегії є сприяння розвитку підприємництва в Україні, створення сприятливих умов для відкриття, ведення і зростання малого і середнього підприємництва шляхом консолідації зусиль усіх заінтересованих сторін, що забезпечить соціально-економічний розвиток країни та підвищить рівень життя населення. Реалізація стратегії передбачається за напрямками: створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва; розширення доступу малого і середнього підприємництва до фінансування; спрощення податкового адміністрування для малого і середнього підприємництва; популяризація підприємницької культури та розвиток підприємницьких навичок; сприяння експорту/інтернаціоналізації